

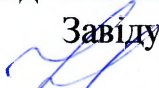

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра овочівництва і закритого ґрунту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан агробіологічного факультету

_____ О.Л. Тонха
« _____ » _____ 2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри
овочівництва і закритого ґрунту
Протокол № 11 від «26» квітня 2023 р.
Завідувач кафедри

_____ І.О. Федосій

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Садівництво
та виноградарство»

_____ І.О. Федосій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Овочівництво

спеціальність 203 «Садівництво та виноградарство»
освітня програма Садівництво та виноградарство
Факультет Агробіологічний

Розробники: доцент, кандидат с.-г. наук Бобось Ірина Макарівна,
старший викладач, кандидат с.-г. наук Комар Олександр Олександрович

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Овочівництво

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	203 «Садівництво та виноградарство»	
Освітня програма	Садівництво та виноградарство	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>Обов'язкова</i>	
Загальна кількість годин	360	
Кількість кредитів ECTS	12	
Кількість змістових модулів	3 (4 семестр)/3 (5 семестр)	
Курсова робота ECTS (5 семестр)	0,5	
Навчальна практика з овочівництва ECTS	1,0	
Курсовий проєкт ECTS	1,0	
Форма контролю	<i>Екзамен (4 семестр)/Екзамен (5 семестр)</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	<i>денна форма навчання</i>	
Рік підготовки (курс)	2	3
Семестр	4	5
Лекційні заняття	45 год.	45 год.
Лабораторні заняття	60 год.	45 год.
Самостійна робота	75 год.	90 год.
Всього	180 год	180 год
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	6 год	6 год

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета: одержати глибокі знання з ботаніки, фізіології, ентомології, фітопатології, технології овочівництва відкритого та закритого ґрунту. При цьому основна увага повинна приділятися механізації, автоматизації, комп'ютеризації та хімізації процесів виробництва, системі захисту овочевих рослин від шкідників і хвороб профілактичними, агротехнічними, біологічними та хімічними методами. Значна увага також повинна приділятися виробництву високоякісної екологічно допустимої товарної овочевої.

Завдання:

- вивчити стан і перспектив розвитку овочівництва відкритого ґрунту в Україні і за кордоном, сучасних тенденцій та напрямів овочівництва;
- ознайомлення із науковими установами та науковим потенціалом в галузі овочівництва;
- вивчення біологічних особливостей овочевих культур і способів їх розмноження;
- вивчення науково-обґрунтованих технологій вирощування розсади у парниках, розсадних теплицях і в розсадниках відкритого ґрунту;
- вивчення строків та способів сівби овочевих культур;
- вивчення способів підготовки ґрунту та удобрення овочевих культур;
- вивчити загальні прийоми догляду за рослинами та збирання врожаю.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: Знати народногосподарське значення овочевих та баштанних культур та способи вживання в їжу.

вміти: Вміти розробляти технології вирощування овочевих культур розсадним та безрозсадним способами. Аналізувати ботанічну характеристику рослин. Розрізняти сорти і гібриди за основними морфологічними ознаками. Застосовувати біологічні особливості овочевих культур для оптимізації факторів навколишнього середовища. Використовувати сорти в технологіях вирощування для різних напрямів споживання.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати фахові спеціалізовані складні задачі та практичні проблеми професійної діяльності у садівництві і виноградарстві або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК): ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 8. Навички здійснення безпечної діяльності. ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК): ФК 1. Здатність використовувати базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки (плодівництво, овочівництво, виноградарство, ягідництво, грибівництво, рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, ґрунтознавство, механізація, захист рослин). ФК 4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів плодових, овочевих рослин і винограду для розв'язання виробничих технологічних задач, у тому числі для їх зберігання і переробки. ФК 7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їхніх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище. ФК 9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Програмні результати навчання (ПРН): ПРН 7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін. ПРН 8. Володіти методами опрацювання даних у садівництві і виноградарстві. ПРН 9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності плодоовочевих агроценозів із збереженням природного різноманіття. ПРН 13. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування овоче-баштанної продукції та грибів відповідно до чинних вимог.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

Програма та структура навчальної дисципліни на 4 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усьо го	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1.														
Тема 1. Вступ. Народногосподарське значення овочів Історія, стан і перспективи розвитку овочівництва в Україні	1-2	21	5	0	7	0	7							
Тема 2. Біологічні особливості овочевих культур та їх відношення до умов зовнішнього середовища	3-5	21	5	0	7	0	7							
Тема 3. Розмноження овочевих культур	6-7	23	5	0	8	0	8							
Тема 4. Сівба насіння і висаджування розсади	8-10	25	7	0	8	0	8							
Разом за змістовим модулем 1		90	22	0	30	0	38							
Змістовий модуль 2.														
Тема 5. Способи підготовки ґрунту та удобрення	11	21	5	0	7	0	9							
Тема 6. Загальні прийоми догляду за рослинами та збирання врожаю овочевих культур	12-13	24	8	0	7	0	9							
Тема 7. Дворічні овочеві культури групи капустяних	14	24	5	0	9	0	10							
Тема 8. Однорічні капустяні культури	15	21	5	0	7	0	9							
Разом за змістовим модулем 2		90	23	0	30	0	37							
Усього годин		180	45	0	60	0	75							

Програма та структура навчальної дисципліни на 5 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма								Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1.														
Тема 1. Овочеві культури родини Пасльонові	1-2	40	10	0	10	0	20							
Тема 2. Овочеві культури родини Гарбузові	3-4	25	5	0	5	0	15							
Тема 3. Овочеві культури родини Бобові і Злакові	5	25	5	0	5	0	15							
Разом за змістовим модулем 1	90	20	0	20	0	50								
Змістовий модуль 2.														
Тема 4. Коренеплідні овочеві культури	6-8	30	10	0	10	0	10							
Тема 5. Цибулинні овочеві культури	9-11	22	6	0	6	0	10							
Тема 6. Зеленні овочеві культури	12-13	10	5	0	5	0	10							
Тема 7. Багаторічні овочеві культури	14-15	18	4	0	4	0	10							
Разом за змістовим модулем 2	90	25	0	25	0	40								
Усього годин	180	45	0	45	0	90								
Курсова робота з овочівництва			-	-	-	-								
Усього годин	15													

4. Теми семінарських занять

Не передбачено.

5. Теми практичних занять

Теми занять на 4 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Класифікація овочевих культур	7
2	Умови зовнішнього середовища для росту і розвитку овочевих рослин і способи їх оптимізації	7
3	Опис морфологічних ознак насіння овочевих культур та виготовлення гербарію насіння	8
4	Визначення площі живлення, густоти рослин, норми висіву овочевих культур	8
5	Посівні якості насіння овочевих рослин	3

6	Визначення сходів овочевих культур за сім'ядольними листками та першим справжнім листком	3
7	Розрахунки потреби господарства в розсаді	4
8	Розробка схем чергування овочевих культур	4
9	Овочеві культури групи Капуст	16
	Разом	60

Теми занять на 5 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Походження культур родини Пасльонові. Ботанічні та біологічні особливості, вимоги до умов зовнішнього середовища. Сорти і гібриди	7
2	Походження культур родини Гарбузові. Ботанічні та біологічні особливості, вимоги їх до умов зовнішнього середовища. Сорти овочевих культур родини Гарбузові	7
3	Походження культур родини Бобові, Злакові. Ботанічні та біологічні особливості, вимоги до умов зовнішнього середовища. Сорти і гібриди	6
4	Походження культур групи Коренеплодів. Ботанічні та біологічні особливості, вимоги до умов зовнішнього середовища. Сорти і гібриди	7
5	Біологічні особливості та вимоги до умов зовнішнього середовища цибулі ріпчастої та часнику. Різновидності цибулі ріпчастої. Сорти і гібриди	6
6	Ботанічні та біологічні особливості, вимоги до умов зовнішнього середовища зеленних овочевих культур. Сорти і гібриди	6
7	Ботанічні та біологічні особливості, вимоги до умов зовнішнього середовища багаторічних овочевих культур. Сорти	6
	Разом	45

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено.

7. Теми самостійної роботи

Теми занять на 4 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Агробіологічна класифікація овочевих культур	12
2	Вивчити вимоги овочевих культур до елементів живлення	12
3	Вивчити будову насіння і плодів овочевих культур	12
4	Вивчити законодавчу базу визначення сортових і посівних якостей насіння овочевих культур	12
5	Розробити технологічну схему вирощування дворічних овочевих культур родини Капустяні у відкритому ґрунті.	13
6	Розробити технологічну схему вирощування однорічних овочевих культур родини Капустяні у відкритому ґрунті	14
	Разом	75

Теми занять на 5 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розробити технологічну схему вирощування овочевих культур родини Пасльонові у відкритому ґрунті.	10
2	Розробити технологічну схему вирощування овочевих культур родини Гарбузові у відкритому ґрунті.	10
3	Розробити технологічну схему вирощування овочевих культур родини Бобові та Тонконогові у відкритому ґрунті.	10
4	Розробити технологічну схему вирощування коренеплідних овочевих культур родини Селерові у відкритому ґрунті.	10
5	Розробити технологічну схему вирощування коренеплідних овочевих культур родини Лободова та Капустяні у відкритому ґрунті.	10
6	Розробити технологічну схему вирощування цибулинних овочевих культур у відкритому ґрунті.	10
7	Розробити технологічну схему вирощування часнику у відкритому ґрунті.	10
8	Розробити технологічну схему вирощування овочевих культур групи зеленних у відкритому ґрунті.	10
9	Розробити технологічну схему вирощування овочевих культур групи багаторічні у відкритому ґрунті.	10
	Разом	90

8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Контрольні питання

1. Технологія вирощування перцю та баклажану.
2. Народногосподарське значення, біохімічний склад та використання овочевих культур родини Пасльонові.
3. Біологічні особливості помідора та технологія вирощування раннього врожаю.
4. Технологія вирощування плодів помідора для масових строків збирання (розсадний та безрозсадний способи).
5. Цінність перцю та його використання.
6. Біологічні особливості та вимоги до умов вирощування перцю.
7. Технологія вирощування перцю солодкого та способи його використання.
8. Технологія вирощування перцю гіркого, способи його використання.
9. Біологічні особливості та вимоги до умов вирощування баклажану.
10. Особливості вирощування баклажану.
11. Значення та особливості вирощування фізалісу.
12. Народногосподарське значення та технологія вирощування огірка у відкритому ґрунті.
13. Особливості вирощування огірка розсадним способом.
14. Особливості вирощування огірка на шпалері.
15. Народногосподарське значення та лікувальні властивості баштанних культур.
16. Технологія вирощування кавуна і дині.
17. Ботанічні та біологічні особливості видів гарбуза. Вимоги до умов зовнішнього середовища.

18. Технологія вирощування різних видів гарбуза.
19. Технологія вирощування кабачка та патисона.
20. Біологічні особливості та вимоги до умов зовнішнього середовища бобових овочевих культур. Сортимент бобових культур.
21. Народногосподарське значення та лікувальні властивості бобових культур.
22. Технологія вирощування бобових культур.
23. Походження та ботанічні особливості кукурудзи цукрової. Сорти і гібриди.
24. Народногосподарське значення та лікувальні властивості кукурудзи цукрової.
25. Технологія вирощування кукурудзи цукрової.
26. Народногосподарське значення та технологія вирощування ранньо- і середньостиглих сортів капусти білоголової.
27. Технологія вирощування пізньостиглих сортів капусти білоголової.
28. Безрозсадний спосіб вирощування капусти білоголової та його ефективність.
29. Народногосподарське значення та технологія вирощування капусти червоноголової.
30. Капуста цвітна. Значення та технологія вирощування. Значення дорощування.
31. Конвеєрне вирощування цвітної капусти. Особливості догляду за рослинами.
32. Біологічні особливості та вимоги до умов зовнішнього середовища коренеплідних овочевих культур.
33. Походження та ботанічні особливості культур родини Селерові. Сортотипи моркви. Різновидності петрушки, селери, пастернаку. Сорти і гібриди.
34. Походження та ботанічні особливості буряка столового. Різновидності буряка столового залежно від забарвлення листків і черешків. Сорти і гібриди.
35. Народногосподарське значення та біохімічний склад коренеплідів столових.
36. Технологія вирощування моркви столової.
37. Технологія вирощування буряка столового.
38. Особливість підзимньої та ранньовесняної сівби вирощування столових коренеплідів на пучкову продукцію.
39. Біологічні особливості та вимоги до умов зовнішнього середовища цибулинних овочевих культур.
40. Походження та ботанічні особливості цибулі ріпчастої. Різновидності цибулі ріпчастої. Сорти і гібриди.
41. Біологічні особливості часнику. Стрілкуючі та нестрілкуючі сорти часнику. Реакція сортів на ґрунтово-кліматичні умови.
42. Технологія вирощування цибулі ріпчастої з насіння.
43. Технологія вирощування цибулі ріпчастої через сіянку.
44. Технологія вирощування цибулі-ріпки розсадним способом.
45. Способи вирощування цибулі ріпчастої на пучкову продукцію та на зелене перо.

46. Стрілкуючий та нестрілкуючий часник. Сорти та технологія вирощування часнику із зубків.
47. Технологія вирощування часнику з повітряних цибулин.
48. Народногосподарське значення та біологічні особливості зеленних овочевих культур.
49. Біологічні особливості та вимоги до умов зовнішнього середовища зеленних овочевих культур.
50. Технологія вирощування листкового і головчастого салату.
51. Особливості вирощування шпинату.
52. Ботанічні та біологічні особливості зеленних культур родини Селерові (кріп, фенхель). Сорти.
53. Особливості вирощування зеленних культур родини Селерові (кріп, фенхель).
54. Народногосподарське значення та способи використання багаторічних овочевих культур.
55. Вимоги до умов зовнішнього середовища багаторічних овочевих культур.
56. Особливості вегетативного розмноження і сівбою насіння безпосередньо в ґрунт ревеню та щавлю. Збір урожаю.
57. Способи розмноження та особливості вирощування хрону. Збір урожаю, доочистка та сортування.
58. Особливості вегетативного розмноження ревеню. Вирощування ревеню сівбою насіння безпосередньо в ґрунт.
59. Особливості вирощування щавлю вегетативним способом і сівбою в ґрунт.
60. Технологія вирощування хрону. Збір урожаю, доочистка та сортування.
61. Походження та ботанічні особливості культур родини Селерові. Різновидності петрушки, селери, пастернаку. Сорти і гібриди.
62. Походження та ботанічні особливості коренеплодів родини Капустяні. Біологічні особливості редьки літньої та зимової. Сорти і гібриди редиски, редьки літньої, редьки зимової.
63. Народногосподарське значення та біохімічний склад коренеплодів столових.
64. Технологія вирощування петрушки (кореневої та листкової) і пастернаку.
65. Технологія вирощування селери (розсадним і безрозсадним способом).
66. Особливість підзимньої та ранньовесняної сівби вирощування столових коренеплодів на пучкову продукцію.
67. Народногосподарське значення та конвеєрне вирощування редиски. Збір урожаю та підготовка до реалізації продукції.
68. Особливості вирощування редьки зимової та літньої.
69. Біологічні особливості та вимоги до умов зовнішнього середовища цибулинних овочевих культур.
70. Біологічні особливості та сорти цибулі шалоту.
71. Біологічні особливості та сорти цибулі порей.
72. Особливості вирощування цибулі шалоту.
73. Розсадний і безрозсадний спосіб вирощування цибулі порею.

74. Народного господарського значення та біологічні особливості зеленних овочевих культур.
75. Біологічні особливості та вимоги до умов зовнішнього середовища зеленних овочевих культур.
76. Технологія вирощування листкового і головчастого салату.
77. Особливості вирощування зеленних культур родини Лободові (шпинат, мангольд, лобода садова).
78. Ботанічні та біологічні особливості зеленних культур родини Селерові (кріп, фенхель). Сорти.
79. Особливості вирощування зеленних культур родини Селерові (кріп, фенхель).
80. Зеленні культур родини Капустяні (крес-салат, гірчиця листкова).
81. Особливості вирощування огіркової трави.
82. Морфологічні відмінності та використання капусти китайської.
83. Народного господарського значення та способи використання багаторічних овочевих культур.
84. Вимоги до умов зовнішнього середовища багаторічних овочевих культур.
85. Особливості вегетативного розмноження і сівбою насіння безпосередньо в ґрунт ревеню та щавлю. Збір урожаю.
86. Способи розмноження та особливості вирощування хрону і катрану. Збір урожаю, доочистка та сортування.
87. Технологія вирощування спаржі. Збір урожаю. Доочистка та сортування пагонів.
88. Особливості вирощування багаторічних цибуль (батун, шніт, слизун, багатоярусна, запашна).
89. Особливості підготовки насіння та садивного матеріалу катрану. Особливості вирощування катрану.
90. Технологія вирощування хрону. Збір урожаю, доочистка та сортування.
91. Способи розмноження спаржі. Технологія вирощування спаржі. Збір урожаю. Доочистка та сортування.
92. Особливості вирощування багаторічних цибуль (батун, шніт, слизун, багатоярусна, запашна).

Комплекти тестів

Білет № 1

1. Яке слово пропущене у реченні? (у бланку відповідей правильну відповідь подати одним словом)

Поділ насіння на фракції за масою і розміром називається _____.

2. Які площі займають овочеві культури в Україні?

1	200 тис. га
2	450 тис. га
3	800 тис. га
4	1 млн. га

3. Рання зяблева оранка під овочеві культури розпочинається із?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

4. Виберіть дворічні овочеві культури:

1	Капуста білоголова
2	Капуста цвітна
3	Буряк столовий
4	Помідор
5	Морква столова

5. Назвати кращі попередники для помідора?

1	Огірок
2	Цибуля ріпчаста
3	Картопля рання
4	Горох
5	Баклажан

6. Яка норма висіву насіння капусти білоголової пізньостиглих строків досягання для вирощування розсади у розсадниках при стрічкових схемах сівби (кг/га)?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одною цифрою)

7. Назвати продуктивний орган кукурудзи цукрової?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

8. Що означають зазначені заходи захисту боротьби зі шкідниками і хворобами?

А. Профілактичний.	1. Своєчасне збирання та знищення комах
Б. Агротехнічний.	2. Дотримання сівозміни
В. Механічний.	3. Застосування електросвітлопасток
Г. Фізичний.	4. Своєчасне збирання рослинних решток
	5. Застосування мікроорганізмів

9. Яка культура належить до класу однодольних?

1	Цибуля
2	Огірок
3	Помідор
4	Редиска
5	Кольрабі

10. Яке слово пропущене у реченні?

Розвиток овочевих культур – це _____ зміни в _____ точках росту клітин У бланку відповідей подати одним словом

11. Який показник характеризує масу повноцінного насіння основної культури у насіннєвому матеріалі?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

12. Підтвердіть (Так), або спростуйте (Ні) наступне твердження – «Цибуля ріпчаста потребує підгортання рослин»:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом «так» чи «ні»)

13. Посіви яких культур заборонено обробляти гербіцидами?

1	Морква на пучкову продукцію
---	-----------------------------

2	Буряк столовий
3	Кавун
4	Кріп технічний
5	Салат

14. При якій стиглості збирають урожай баклажану?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

15. Мінімальна температура, за якої розпочинається відростання морозо- та зимостійких овочевих рослин:

1	1–2 ⁰ С;
2	3–5 ⁰ С;
3	6–7 ⁰ С;
4	8–10 ⁰ С.

16. Який оптимальний строк висаджування розсади ранньостиглих сортів і гібридів білоголової капусти у Лісостепу?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь у вигляді цифр)

17. Спосіб регулювання повітряно-газового режиму у відкритому ґрунті:

1	застосування кулісних посівів;
2	пасинкування рослин;
3	внесення мінеральних добрив;
4	прищипка.

18. Зазначте, до якої групи за розміром належить насіння пастернаку?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

19. Оптимальна температура для вегетації холодостійких овочів:

1	5 -10 ⁰ С;
2	12 -23 ⁰ С;
3	25 -30 ⁰ С;
4	32 -33 ⁰ С.

20. При якій температурі починає проростати насіння салату?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

21. Розставити в послідовності овочеві культури за зростанням їх розміру насіння:

1	Редиска
2	Селера
3	Огірок
4	Морква

22. В яких культур проводять прищипування верхівкової ростової бруньки?

1	Пастернак
2	Диня
3	Цвітна капуста
4	Буряк столовий
5	Помідор

23. Який оптимальний вік розсади (днів) повинні мати зазначені овочеві культури при висаджуванні їх у відкритий ґрунт?

А. 20-30.	1. Баклажан
Б. 45-50.	2. Помідори масових строків садіння
В. 60-70.	3. Огірок
	4. Цибуля порей
	5. Капуста савойська
	6. Селера

24. Назвати овочеві культури, які вирощують розсадним і безрозсадним способами?

1	Кабачок
2	Кріп
3	Цибуля порей
4	Пастернак
5	Горох овочевий

25. Зазначте для кожної наведеної овочевої культури рекомендовані річні норми споживання на душу населення в Україні (кг):

А. Помідор.	1. 39
Б. Морква.	2. 30
В. Часник, цибуля.	3. 15,5
	4. 10
	5. 7

26. Для яких овочевих культур практикують підзимові строки сівби?

1	Огірок, кавун, диня
2	Капуста білоголова і цвітна
3	Кріп, салат, цибуля ріпчаста
4	Помідор, перець, баклажан

27. До яких родин належать овочеві культури?

А. Гарбузові.	1. Мангольд
Б. Гречкові.	2. Огіркова трава
В. Капустяні.	3. Салат
Г. Лободові.	4. Кавун
Д. Айстрові.	5. Редька зимова
	6. Щавель

28. Оптимальна концентрація диоксида вуглецю у повітрі для більшості овочевих рослин:

1	0,05–0,1 %;
2	0,01–0,03 %;
3	0,20–0,30 %;
4	0,45–0,65 %.

29. Основними способами регулювання теплового режиму у відкритому ґрунті є:

1	Мульчування посівів
2	Регулювання густоти рослин
3	Знищення бур'янів
4	Прищипування рослин
5	Внесення органічних добрив

30. Назвати центр походження селери?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

Екзаменаційний білет

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС Бакалавр Спеціальність 203 «Садівництво та виноградарство»	Кафедра Овочівництва і закритого ґрунту 2023-2024 навчальний рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни Овочівництво	Затверджую Зав. кафедри <hr/> Федосій І.О.
Екзаменаційні запитання (максимальна оцінка 10 балів за відповідь на кожне запитання)			
1. Зеленні культури (салат, шпинат). Ботанічні та біологічні особливості. Сорти.			
2. Технологія вирощування коренеплідних культур родини Селерові (петрушка, пастернак, селера).			
Тестові завдання різних типів (максимальна оцінка 10 балів за відповіді на тестові завдання)			

1. Назвати продуктивний орган мангольду?

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь одним словом)

2. Назвати ботанічні та біологічні особливості зазначених цибулинних культур?

А. Цибуля шалот.	1. Дворічна
Б. Цибуля слизун.	2. Морозостійка
	3. Має листки трубчастої форми
	4. Утворює несправжню цибулину
	5. Утворює справжню цибулину

3. Назвати ботанічні та біологічні особливості редиски та редьки літньої?

1	Самозапильні
2	Дворічні
3	Холодостійкі
4.	Рослини короткого дня
5.	Мають короткий вегетаційний період

4. Підтвердіть (Так), або спростуйте (Ні) наступне твердження – «Цибуля порей потребує підгортання рослин»:

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь одним словом «так» чи «ні»)

5. Назвати центр походження селери?

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь одним словом)

6. Яка рекомендована норма висіву насіння петрушки сівалками звичайного типу?

(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь цифрами)

7. Назвати ботанічні та біологічні особливості редьки зимової?

1	Самозапильні
2	Дворічні
3	Холодостійкі
4.	Рослини короткого дня
5.	Двodomні

8. Підтвердіть (Так), або спростуйте (Ні) наступне твердження – «Спаржа потребує підгортання рослин»:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом «так» чи «ні»)

9. Назвати морфологічні ознаки петрушки:

1	Однодольна
2	Перехреснозапильна
3	Однодомна
4	Насіння дрібне
5	Має мичкувату кореневу систему

10. Назвати рекомендовані норми висіву насіння (кг/га) зазначених овочевих культур за широкорядної сівби сівалками СО-4,2:

А. Капуста кольрабі	1. 1,5-2,0
Б. Петрушка	2. 3-4
В. Кавун	3.4-6
Г. Кукурудза цукрова	4.12-16
	5.20-25

9. Методи навчання

В процесі викладання дисципліни «Овочівництво» використовують пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладення, евристичний метод, дослідницький метод.

Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти здобувають знання, слухаючи розповідь, лекцію, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення. Такий метод якнайширше застосовують для передавання значного масиву інформації. Його можна використовувати для викладення й засвоєння фактів, підходів, оцінок, висновків.

Метод проблемного викладення. Використовуючи будь-які джерела й засоби, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Студенти стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Частково-пошуковий, або евристичний метод. Його суть - в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань або під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над програмами (зокрема й комп'ютерними) та з навчальними посібниками. Такий метод, один з різновидів якого є евристична бесіда, - перевірений спосіб активізації мислення, спонукування до пізнання.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри та виконують інші

пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук.

Для глибшого ознайомлення сучасних технологій вирощування овочевих культур планується проводити виїзні лабораторні заняття в НЛ «Плодоовочевий сад» НУБіП України та сучасних господарствах з вирощування овочевих культур.

Графік виїзних занять

Дата виїзного заняття	Тема лабораторного заняття	Тема виїзного заняття	Місце проведення виїзного заняття
1-3 декада квітня	Сівба насіння та висаджування розсади овочевих культур	Ознайомлення із способами сівби та висаджування овочевих культур	НЛ «Плодоовочевий сад»
1-3 декада травня	Ботанічні та біологічні особливості овочевих культур	Ознайомлення із сходами видового і сортового різноманіття овочевих культур різних груп. Визначення апробаційних ознак овочевих культур	НЛ «Плодоовочевий сад»

10. Форми контролю.

Модульний та підсумковий контроль у вигляді іспиту.

11. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

12. Навчально-методичне забезпечення

1. Бобось І.М., Комар О.О. Методичні рекомендації до виконання лабораторних і самостійних робіт з дисципліни "Овочівництво відкритого ґрунту" для підготовки фахівців ОС "Бакалавр". – К.: НУБіП України. – 2023. – 75 с.

2. Бобось І.М., Комар О.О. Методичні рекомендації для виконання курсової роботи з дисципліни „Овочівництво”. – К.: ЦП «Компринт», 2020. – 68 с.

3. Бобось І.М., Комар О.О. Робочий зошит з дисципліни «Овочівництво» для студентів III курсу агробіологічного факультету ОС «Бакалавр» спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство». – К.: ЦП «Компринт», 2020. – 77 с.

13. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Сич З.Д., Бобось І.М., Федосій І.О. Овочівництво: навч. посіб. / К.: ЦП «Компринт», 2018. – 405 с.
2. Яровий Г.І. Овочівництво: навч. посібник / Г.І. Яровий, О.В. Романов. Харків: ХНАУ, 2017. 376 с.
3. Олерографія: підручник / І.М. Бобось, З.Д. Сич, О.О. Комар – К.: ЦП «Компринт», 2022. – 721 с.

Допоміжні

1. Самовол О.П., Кондратенко С.І. Томат: монографія; за наук. ред. О.П. Самовола, О. М. Могильної. Вінниця: ТОВ "Нілан-ЛТД", 2018. 448 с.
2. Сич З.Д., Бобось І.М. Малопоширені бобові овочеві рослини: вихідний колекційний матеріал і технології вирощування: [Монографія]. – К.: ЦП «Компринт», 2019. – 172 с.
3. Система удобрення овочевих і баштанних культур: монографія; за ред. В. Ю. Гончаренка. Київ: Аграрна наука, 2019. – 152 с.
4. Бобось І.М., Завадська О.В. Технології вирощування помідора для свіжого споживання, зберігання і переробки: [Монографія]. – К.: ЦП «Компринт», 2020. – 352 с.
5. Мельник О.В., Митенко І.М. Вирощування часнику озимого: рекомендації. Київ: Аграрна наука, 2020. – 52 с.
6. Державна цільова програма розвитку овочівництва на період до 2025 року / за наук. ред. Гадзала Я.М, Роїка М.В., Кондратенко П. В, Висоцького Т.М., Могильної О. М. Селекційне: ІОБ НААН, 2020. – 62 с.
7. Комплексна система заходів захисту цибулі ріпчастої та часнику від шкідників, хвороб і бур'янів / О.М. Могильна, О.І. Онищенко, С.О. Щербина, С.М. Даценко, О.М. Біленька, Д.В. Іванін. Вінниця: ТВОРИ, 2021. – 44 с.

Інтернет-джерела

1. Agravery. Овочі [Електронний ресурс] режим доступу: <https://agravery.com/uk/posts/section/show/vegetables>
2. Каталог стандартів на с/г продукцію [Електронний ресурс] режим доступу: <http://csm.kiev.ua/nd/nd.php?z=%D1%81%D1%83%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8F&st=0&b=1>
3. Сільське господарство - статистична інформація (урожайність, посівна площа, валовий збір та ін.) [Електронний ресурс] режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Інформаційно-довідкова система "Сорт" [Електронний ресурс] режим доступу: <http://sort.sops.gov.ua/search/search>
5. Інформаційно-довідкова система "Реєстр сортів" [Електронний ресурс] режим доступу: <http://service.ukragroexpert.com.ua/>
6. Інститут овочівництва і баштанництва НААН [Електронний ресурс] режим доступу: <http://www.ovoch.com/index.html>
7. Світовий центр овочевих культур [Електронний ресурс] режим доступу: <http://avrdc.org>
8. School of Integrative Plant Science [Електронний ресурс] режим доступу: <http://plantscience.cals.cornell.edu>